

‘Het nieuwe werken in de openbare ruimte’

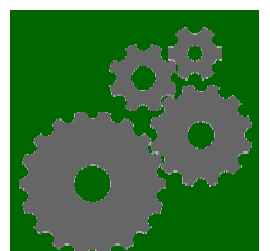
Loslaten op weg naar vertrouwen

In company Masterclass

Voor aanjagers en uitvoerders van actief burgerschap en participatie in de buitenruimte

- **In-company Masterclass** voor gemeenten, corporaties en welzijnsorganisaties
- Deelnemers zijn (in)direct betrokkenen binnen de organisatie bij het faciliteren en/of uitvoeren van **actief burgerschap en co-productie in de publieke ruimte**: projectleiders, wijkbeheerders, groenbeheerders, raadsleden, bestuurders, uitvoerders, managers, communicatieadviseurs
- Masterclass: programma **op maat en casusgericht** via intake
- Doel: stimuleren, kennisoverdracht en **actief & gericht** aan de slag met het nieuwe werken in de openbare ruimte
- Duur: **1 dag** met mogelijkheid van terugkommiddag t.b.v. leerervaringen
- Max. **12 deelnemers**

Actief burgerschap, participatie en openbare ruimte

Steken bewoners de **handen meer uit de mouwen** zodra de overheid zich terugtrekt? We zien het wel degelijk gebeuren in wijken, buurten en gemeenten. Buurtmoestuinen, schoonmaakacties in de wijk, zelfbeheer van speeltuinen, stadslandbouw en adoptanten van prullenbakken, straatlantaarns en zelfs rotondes zijn mooie voorbeelden van actief burgerschap en participatie in de openbare ruimte. Maar de ene buurt is de andere niet. Bewoners hebben niet altijd de vaardigheden om gezamenlijk over de inrichting of het beheer van de publieke ruimte te beslissen. Maar ook de interesse is bij de een wel aanwezig en bij de ander niet.¹ Daar kunnen, willen en moeten gemeenten, maar ook corporaties en welzijnsorganisaties op inspelen door het **stimuleren, faciliteren en onderhouden van participatie te professionaliseren**.

Het nieuwe werken in de openbare ruimte, hoe regel je dat dan?

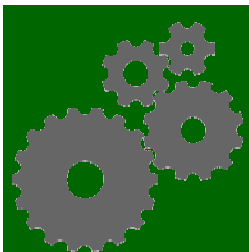
Wie ruimte geeft aan de inzet van de gemeenschap mag ook verwachten dat die ruimte wordt genomen. Dat leidt wel tot **vragen en dilemma's**. Over hoe om te gaan met maatschappelijke initiatieven, hoe de regierol daarin te nemen en uit te voeren, de (basis)kwaliteit van de openbare ruimte te bewaken en initiatiefnemers te ondersteunen. En over hoe tegelijkertijd ruimte te geven en kaders te stellen.

Loslaten en vertrouwen geven zijn kernwaarden van het nieuwe werken. Dat is in alle discussies over de doe-democratie, co-productie, bewonersparticipatie en actief burgerschap wel duidelijk geworden. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Toch moet het gedaan worden. Hoe ga je daarmee concreet aan de slag? Kun je op verschillende manieren loslaten en wat betekent het vertrouwen geven aan anderen voor de eigen organisatie en voor de samenwerking en afstemming met derde partijen?

De Masterclass helpt de deelnemers de basis te leggen om het nieuwe werken in de openbare ruimte handen en voeten te geven, na te denken over de **verschillende rollen en verantwoordelijkheden** en de consequenties ervan door te trekken naar de organisatie.

Doel van de Masterclass

De Masterclass resulteert in een **drieslag**:

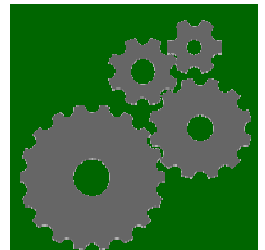
- **Stimuleert** de samenwerking tussen de systeemwereld en de leefwereld; tussen het ambtelijk apparaat, de professionals, de samenleving en, voor zover nodig, bestuur en politiek;
- **Levert** praktijkgedragen kennis over participatie in de openbare ruimte, de nieuwe (regie)rol van het ambtelijk apparaat en de professionals en de reacties van burgers;
- **Brengt** leerpunten en een concreet actieplan om te komen tot een verdere invulling en ontwikkeling van de nieuwe rol, het nieuwe werken en de (interne) organisatie.

¹ Zie: Niet iedereen is toe aan de 'participatiesamenleving', Kanne, van den Berg en Albeda, september 2013 en 'Slecht voorbeeld doet slecht volgen in de buitenruimte, Dur en Vollaard, ESB Dossier Gedragseconomie voor milieubeleid, november 2013

Programma

Het interactieve programma behandelt de volgende elementen

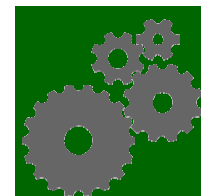
- **Doe-democratisch handelen in de openbare ruimte**
Een inleiding over maatschappelijke initiatieven en bewonersparticipatie in de openbare ruimte en de dynamiek die het op gang brengt.
- **Het nieuwe werken**
Presentatie van een aantal elementen van het nieuwe werken in de openbare ruimte:
 - De 'intake' van maatschappelijk initiatieven: hoe ziet de gespreksagenda er uit?
 - In beeld brengen van het initiatief: wie zijn de initiatiefnemers en wat is hun draagvlak?
 - Kiezen van interventies: wanneer faciliteer je wel en wanneer niet en hoe ondersteun je op maat en vraaggericht?
 - Regisseren en communiceren; hoe ziet de regierol er uit, welke voorwaarden kun je stellen en hoe kun je, indien nodig, het procesverloop bijstellen en derde partijen betrekken?
 - Interne afstemming: wie moet binnen de organisatie worden betrokken en waar is onderling afstemming nodig?
 - Hoe gebruik je de tijd om politieke en juridische ruimte te organiseren?
- **Besluiten en borgen**
Het samen met bewoners werken vraagt uiteindelijk wel inzichtelijke afspraken en duidelijkheid over gekozen wegen.
 - Omgaan met risico's van het loslaten: hoe borg je de kwaliteit, ga je om met aansprakelijkheid en houd je risico's beheersbaar?
 - Afspraken monitoren; hoe kun je afspraken vastleggen en monitoren?
- **Casusbespreking**
Aan de hand van een casus uit de eigen praktijk worden theorie en uitvoering concreet en toepassingsgericht op elkaar aangesloten. Dit resulteert in een:
 - Inventarisatie op maat en lokaal van haken en ogen maar ook kansen en mogelijkheden van actief burgerschap in de openbare ruimte.
 - Actiepuntenlijst en afspraken waarmee de organisatie direct aan de slag kan gaan

Samenwerken begint met elkaar te leren kennen. Door betrokkenen uit diverse geledingen van de organisatie met elkaar – **'in company'** - samen te brengen in een Masterclass werken we niet alleen aan kennisdeling maar ook aan kennismaking. Als noodzakelijke start voor het nieuwe werken in de openbare ruimte.

Intake en casus

Voorafgaand aan de Masterclass houden we een intake met de opdrachtgever. Tijdens de intake inventariseren we potentiële deelnemers voor de Masterclass en relevante thema's. Tevens maken we gezamenlijk een keuze voor de casus die tijdens de Masterclass centraal zal staan. Indien gewenst voeren we vooraf voorgesprekken met de deelnemers om **wensen en uitgangssituatie** te verkennen.

Impact vergroten met terugkommiddag

We bieden de mogelijkheid een terugkommiddag te organiseren als **intervisie**. Tijdens deze terugkommiddag delen we de praktijkervaringen met elkaar en stellen we op basis daarvan nieuwe leerpunten op. We leggen tevens de basis voor volgende intervisiebijeenkomsten die door de deelnemers zelf kunnen worden georganiseerd. De terugkommiddag vergroot daarmee de impact en doorwerking van de Masterclass.

Planning en geschatte kosten

Met de opdrachtgever bespreken we de planning en **concrete invulling** van de Masterclass; de deelnemers en de casus en, indien gewenst, de voorgesprekken en de invulling van de terugkommiddag. Op verzoek kan het programma van de Masterclass verspreid over 2 dagen worden verzorgd. Afhankelijk van de afspraken bedragen de kosten van de Masterclass naar schatting € 3.500,- (excl BTW).

De trainers / masters

Hein Albeda en Nanneke van der Heijden zijn al lange tijd bezig met actief burgerschap en het scheppen van ruimte voor eigen initiatief vanuit de samenleving voor een schone, hele en groene omgeving. Vanuit hun **praktijkervaring en expertise** bieden zij u ondersteuning bij het proces om het nieuwe werken in de openbare ruimte vorm te geven. Zij kennen de lastige praktijksituaties en organisatorische obstakels en helpen u graag om aan de slag te gaan.

Hein Albeda is zelfstandig adviseur op het gebied van burgerparticipatie en verantwoording. Hij is enerzijds goed bekend met de politieke kanten aan burgerparticipatie en heeft anderzijds ervaring als actief bewoner in een buurt waar bewoners een eigen buurthuis en het openbaar groen beheren. Momenteel ondersteunt hij de burgervisite Oude IJsselstreek. Publicaties van zijn hand zijn te vinden op www.heinalbeda.nl.

Nanneke van der Heijden biedt als zelfstandig adviseur ondersteuning bij regievragen, uitvoering en onderzoek op het gebied van actief burgerschap en de doe-democratie. Ze beschikt over ruime proces- en praktijkervaring met het ontwerpen en implementeren van participatietrajecten en de doorwerking ervan op de (gemeentelijke) organisatie. Voor het programma GemeenteSchoon heeft zij diverse gemeenten geadviseerd bij de opzet van (bewoners)participatie in de openbare ruimte. Zie: www.verantwoording.nl/smee.

‘Het nieuwe werken in de openbare ruimte’

In company Masterclass

Meer weten? Mail masterclass@heinalbeda.nl